
ORTAOKUL 5. VE 6. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME STİLLERİ İLE DERS ÇALIŞMA YÖNTEMLERİNİN İNCELENMESİ

Gülay BEDİR¹, Dilara ÇAYCI²

Özet

Bu çalışmanın amacı ortaokul 5 ve 6. sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerini belirleyerek, ders çalışırken kullandıkları yöntemlerin hangi stile daha yatkın olduğunu incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 öğretim yılında Tokat il merkezindeki 2 özel ve 6 devlet okulunda bulunan 5 ve 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Tarama modelindeki bu araştırmanın verilerinin toplanmasında “Öğrenme Stilleri Ölçeği” ile araştırmacılar tarafından hazırlanan “Ders Çalışma Yöntemleri Anketi” kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin ağırlıklı görsel öğrenme stiline sahip oldukları ve en az karma stile sahip oldukları belirlenmiştir. Öğrenciler, ders çalışırken en fazla görsel stile uygun yöntemleri ve en azda dokunsal öğrenme stiline ait yöntemleri seçmişlerdir. Çalışmada ayrıca öğrencilerin grupla çalışmayı bireysel çalışmalara göre daha çok tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğrenme Stili, Ders Çalışma Yöntemi, Ortaokul Öğrencileri.

¹ Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, gbedir@ksu.edu.tr.

² Arş. Gör., Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Dilara.cayci@gmail.com.

THE INVESTIGATION OF SECONDARY SCHOOL 5TH AND 6TH GRADE STUDENTS' LEARNING STYLES AND STUDYING METHODS

Gülay BEDİR, Dilara ÇAYCI

Abstract

The aim of this study is to determine the learning styles of secondary school 5th and 6th grade students and examine which learning style the methods they use while studying are closer to. The study group consists of 5 and 6th graders from 2 private and 6 state schools in the centre of Tokat province in the 2013-2014 academic year. For the data collection of this survey model study “Learning Style Scale” and “Studying Method Questionnaire” which was prepared by the researchers were used. It was determined that participant students mainly had visual learning style and had the mixed style at the least. While studying students chose methods that are appropriate to the visual style at the most and the tactile learning style at the least. It was also found out that students preferred group work more than individual work.

Keywords: Learning Style, Studying Method, Secondary School Students.

Giriş

Geçmişten günümüze her eğitim bilimcinin ilgilendiği ve üzerinde çalıştığı konulardan biri öğrenmedir. Öğrenme, yaşantı değişikliği ya da potansiyel davranıştaki nispeten kalıcı izli değişikliklerdir (Şen, 2011). Ortaya çıkan her kuram öğrenmeyi farklı açılardan ele almış ve tanımlamıştır. 20. yüzyılda ortaya çıkan davranışçılık kuramı eğitimdeki her kavramı uyarıcı tepki bağıyla açıklamışlardır. Çünkü bunlar, çevreden gelip organizmayı etkileyen uyarıcıları ve uyarılma sonucu organizmada oluşan tepkileri incelemeyi amaç edinmişlerdir (Barut, 2011). Davranışçılar yaptıkları hayvan deneylerinden aldıkları sonuçları insan öğrenmelerine atıfta bulunmuşlardır ve insanların da tıpkı hayvanlar gibi öğrendiklerini, öğrenme sürecinde pasif olduklarını söylemişlerdir. Davranışçı kurama göre insanın çevresini düzenlediğimiz vakit istediğimiz davranışı elde edebiliriz. Bu kurama göre öğrenme uyarıcı ile davranım arasında bağ kurmadır (Hesapçioğlu, 2011). Davranışçı kuram klasik koşullanma ve edimsel koşullanma olmak üzere iki koşullanmadan bahseder. Klasik koşullanmayla iki uyarıcıya bağlanmayı – eşleştirmeyi, operant koşullanmayla davranışlar ve sonuçlarını eşleştirmeyi öğreniyoruz (Barut, 2011).

Davranışçıları çok eleştiren eğitimciler daha sonra bilişsel kuramı kurmuşlardır. Bu kuram öğrenmelerin sadece davranışlar da değil aynı zamanda görülmeyen süreçlerde gerçekleştiğini ileri sürmüşlerdir. Bilişsel kuramlara göre öğrenme, zihinsel bir süreç olarak görülmekte ve bireyin etkin katılımını gerektirmektedir (Altun & Çolak, 2011).

Yapılandırmacılık kuramı eğitim dünyasına girmesiyle öğrenme yeni bir tanım daha edinmiştir. Yapılandırmacılık en sade haliyle bireylerin kendi öğrenme süreçlerinin yöneticisi olduğu ve ön bilgileri ile yeni bilgileri arasında köprüler kurarak öğrendiği görüşünü temel alan bir öğrenme kuramıdır (Altun & Çolak, 2011). Yapılandırmacılık, her bir öğrenenin kendi öğrenmesini oluşturduğuna vurgu yaparak öğrenme anlayışında köklü değişiklikler yapmıştır (Altun & Çolak, 2011). Bireyin kendi öğrenmesini kendi yapılandığı ileri süren kuram öğrenmelerin öznel olduğunu kabul etmektedir. Öznel öğrenmelerin bireyden bireye değişmesinden dolayı yapılandırmacılık kuramı bireysel farklılıklara dikkat çekmektedir.

Öğrenme her eğitim bilimci için karmaşık bir konu olmuştur. Yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere her kuram öğrenmeyi farklı bir tarafından ele almıştır. Son yılların tercih edilen kuramı yapılandırmacılık ise öğrenmeyi bireysel olarak tanımlamıştır. Birey kendi öğrenmelerinden sorumludur. Birey öğrenmelerini kendi ön öğrenmelerine ve yaşantılarına göre yapılandığından her birey öznel bilgisini yapılandırır. Bu noktada

öznel öğrenmelerin eğitim ve öğretim için önemi göz ardı edilemez. Bireyler öğrenme için yeteneklerinde, öğrenmeye olan istekliliklerinde ve seçerlerse nasıl öğrenebilecekleri için tercihlerinde veya stillerinde değişirler (Jonassen, Grabowski, 1993). Bu farklılıkların altında bireyin kalıtsal ve çevresel faktörler yatar. Bireylerin öğrenmelerini farklı kılan pek çok etken vardır ve bunlar: (i) Öğrenme ortamında öğretmenin sunduğu ya da ortamda doğal olarak bulunan birçok uyarıcı vardır. Öğrenci bu uyarıcılar arasından seçtikleri ile ilgili bilgi toplar. (ii) Her öğrencinin kullanmayı tercih ettiği ya da öncelik verdiği duyu organı farklı olabilir. (iii) Her öğrencinin geçmiş yaşantıları ve ön bilgileri birbirinden farklıdır. Bu nedenle her öğrenci, aldığı uyarımları farklı şekilde algılar. (iv) Her öğrencinin bellek kapasitesi ve bilgileri ilişkilendirme süresi birbirinden farklıdır. (v) Her öğrencinin, bilgiyi uzun süreli belleğe kodlama stratejisi birbirinden farklıdır. (vi) Bazı öğrenciler, öğrendikleri bilgileri kolay ve hızlı biçimde hatırlarken, bazıları hatırlamada ve var olan bilgileri örgütlemeye zorluk çekerler. (vii) Bazıları grup içinde öğrenmekten hoşlanırken, bazıları bu durumdan rahatsızlık duyabilirler (Erden & Altun, 2006) şeklinde sıralanabilir.

Öğrenciler arasında oluşan farklılaşmalardan biri de öğrencilerin öğrenme stilleridir. Türk Dil Kurumu'na (2014) göre stil; biçem, üslup demektir. Erden ve Altun'a göre (2006) stil, bireylerin tercihleri, başka bireylerden farklı boyutları ve bireye özgüdür. Öğrenme stili, en basit anlamıyla bireyin bir konuyu öğrenirken tercih ettiği yol, bireye özgü öğrenme biçimidir, tarzıdır (Fer, 2011). Fer (2011), öğrenme stilini öğrencinin öğrenme ortamına ilişkin algı, ilişkilendirme ve tepki verme göstergelerini oluşturan bilişsel, duyuşsal ve devinışsel davranış özellikleri olarak tanımlamıştır. Öğrenme stili, bir şeyi yaparken ve yeni bir bilgiyi öğrenirken beyninizin nasıl daha etkili şekilde çalıştığı ile ilgilidir (Yetim, 2011). Dunn ve Dunn (1993) öğrenme stilini, öğrencilerin yeni ve zor bir akademik bilgiye yoğunlaşp bu bilgileri işlemesi içselleştirmesi ve hatırlamaya başlanması şeklinde tanımlamıştır. Cohen (2002)'e göre öğrenme stilleri öğrenenlerin öğrenmeye yaklaşırken ki tipik tercihleridir. Kolb (1984)'a göre de öğrenme süreci her insan için aynı değildir ve öğrenme stilini, yeni bilgilerin öğrenilmesinde kişisel olarak takip edilen yöntem şeklinde açıklamıştır.

Yapılan tüm tanımlar farklı gibi görünse de aslında ortak noktaları bireyin öğrenme yolu tercihidir. Bu açıdan bakılırsa bireysel farklılıkları göz önüne aldığımızda öğrenme stillerinin birbirlerine herhangi bir üstünlüğü ya da eksikliği yoktur. Değişen ve gelişen dünya üzerinde nasıl öğrendiğini ve öğrenme stilini bilmeyen bireyler giderek zorluk yaşayacaklardır. Eğitimde yapılan çalışmaların hepsi bireyi hayata hazırlamak olduğundan bu gerçek göz ardı edilemez. Bu konuda eğitimin amacı, öğrencilerin hem tercih

ettikleri hem de az tercih ettikleri öğrenme modellerindeki ve öğrenme stillerindeki becerileri geliştirmeleri için öğrencilere yardım etmek olmalıdır (Yetim, 2011).

Tanımların çokluğundan anlaşılacağı gibi öğrenme stilleri konusunda pek çok çalışma bulunmaktadır. Öğrenme stilleri hakkında 50'den fazla ölçek ve model geliştirilmiştir. Öğrenme stilleri genel olarak beş boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar bilgiyi algılama ve işleme tercihi, bilgiyi alma tercihi, kişilik özellikleri, öğrenci yetenekleri ve öğrencilerin tercih ettikleri çalışma koşulları şeklindedir (Erden & Altun, 2006). Bu çalışma yürütülürken öğrenme stillerini bilgiyi alma boyutu üzerinden belirlenmiştir. Bireyler bilgiyi alma tercihleri yönünden üçe ayrılırlar. Bunlar görseller, işitseller ve dokunsallardır.

Görsel biçime sahip öğrenciler en iyi görerek öğrenirler. Görseller, hayatı görüntülerle algırlar. Her zaman etrafındakileri görebilecek mesafede dururlar. Daha çok yazarak öğrenirler. Onlar için yüzler isimlerden daha anlamlıdır (Akt: Bilasa, 2011; Steven & Sikes, 1997). Görseller, görme duyusuna daha çok güvenirlir ve en iyi görsel araçlarla (kitaplar, video, grafikler, resimler) öğrenirler (Cohen, 2002). Görsel tip öğrenciler yazılı ödevleri daha çok tercih etmektedirler (Demirel, 2011).

İşitsel biçime sahip öğrenenler, işiterek öğrenmeyi tercih ederler. Bir şeyin nasıl görüldüğünden ziyade sesine daha fazla önem verirler. Daima işitebilecekleri mesafede dururlar (Molden, 2001; akt: Bilasa, 2011). İşitsel öğrenme stiline sahip olan bireyler, dinleme ve konuşma aktivitelerini (tartışmalar, teypler, role-play, dersler) tercih ederler (Cohen, 2002). Dokunsal öğrenenler aynı zamanda kinestetik öğrenenler olarak da tanımlanabilir. Bu tip öğrenenler harekete dayalı olarak öğrenmeyi tercih ederler. Bilgi verilince hem görmeye hem de dinlemeye ihtiyaç duyabilirler. Sürekli hareket halindedirler (Erden & Altun, 2006). Fiziksel olarak bir etkinliği yaparak, dokunarak en iyi şekilde öğrenebilirler. Sınıftaki eğitim materyallerini kullandıkları zaman öğrenmeleri artar (Oral & Avanoğlu, 2011). Kinestetik stile sahip öğrenciler ise varsa, projeler yapmaktan, projelerle çalışmaktan ve hareket etmekten (oyunlar, modeller oluşturmak, deneyler yürütmekten) yararlanırlar (Cohen, 2002).

Araştırmalar öğrencilerin bireysel özelliklerine duyarlı ortamlarda gerçekleşen öğrenme sürecinin daha kolay, etkili ve kalıcı olduğunu göstermektedir (Babadoğan, 2011).

Bireysel farklılıklarda belki de öğrenme sürecini en çok etkileyen faktör öğrenme stilleridir. Bu noktada öğrencilerin merkeze alındığı bir eğitim sisteminde öğrencilerin öğrenme stillerini bilmeden eğitim öğretim faaliyetlerini gerçekleştirmek kalıcı öğrenmeler için tercih edilir bir durum değildir. Öğrenme stilleri ile son yıllarda yapılan bazı araştırmalar öğrenme stillerinin öğrenci başarısını belirleyen önemli bir faktör olduğunu ortaya çıkarmıştır (Babadoğan, 2011). Sınıftaki bütün öğrencilerin öğrenme stiline uygun ders planı yapmak mümkün değildir. Ama öğrencilerin öğrenme stilini bilmek öğretmene dersi planlarken kullanacağı yöntemden, materyale kadar her aşamada öğretmene yol gösterir. Bu da öğrencilerin daha kalıcı öğrenmesine ve doğal olarak başarıya yansır.

Öğrencilerin öğrenme stilleri kadar ders dışı çalışmaları da başarılarına etkide bulunur. Öğrencilerin ders çalışırken tercih ettikleri yöntemde yine öğrenme stilleri ile alakalıdır. Bir öğrencinin öğrenme stiline bilinmesi, öğrenciyi ders çalışma yöntemini de belirlemeye yardımcı olur. Bu durum hem öğrenciye ders çalışmayı sevdirebilir, hem de öğrencinin başarısına katkıda bulunur. Çalışma becerisi, öğrenme amacıyla belirli tekniklerin etkili bir biçimde kullanılması olarak tanımlanabilir. (Yıldırım, Doğanay, & Türkoğlu, 2000).

Öğrenme stilleri ve ders çalışma yöntemleri üzerine yapılan çok sayıda güncel çalışma bulunmaktadır. Bu konular ayrı ayrı çalışılmıştır. Yapılan çalışmalar daha çok öğrenme stillerinin diğer yöntemlerle ilişkisi veya çalışma alışkanlıklarının belirli değişkenlerle ilişkisi şeklinde yapılmıştır. Deniz (2009) yaptığı çalışmada üniversite öğrencilerinin çalışma alışkanlıkları ile öğrenme stillerini belirlemiştir. Çalışma alışkanlıkları ve öğrenme stilleri arasındaki ilişki hakkında bilgi verme girişiminde bulunur. Kolb'un Öğrenme Stilleri envanteri ile çalışma süreci anketini uygulayarak sonuçları elde etmiştir. Bu çalışmanın sonucunda öğrenme stilleri ve çalışma alışkanlıkları arasında önemli bir ilişkinin var olduğu bulunmuştur (Deniz, 2009). Bayrak ve Bayram (2012) yaptığı çalışmada fen ve teknoloji dersinde kalıcı öğrenmeleri sağlamak amacıyla probleme dayalı öğrenme yöntemini farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilerin başarısına etkisini araştırmışlardır. Bayrak ve Bayram (2012) yaptıkları çalışmada Grasha-Reichman Öğrenme Stili Envanteri ile akademik başarı testi kullanmıştır. Bayrak ve Bayram'ın (2012) uyguladıkları yöntemlerin ardından deney grubu ile kontrol grubu arasında anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Kaya, Bozaslan ve Fırat Durdukoca (2012) yaptıkları çalışmada öğrencilerin cinsiyetleri, anabilim dalları, akademik başarıları, ders çalışma alışkanlıkları ve öğrenme stilleri arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Alınan sonuçlarda belirtilen değişkenler arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Yapılan

araştırmalarda belli öğrenme stiline sahip öğrencilerin ders çalışırken kullandıkları yöntemlere dair bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu noktada çalışmanın alan yazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; Tokat il merkezinde bulunan milli eğitim bakanlığına bağlı özel ve devlet okullarında öğrenim gören ortaokul 5. ve 6. Sınıf öğrencilerinin öğrenme stillerini belirleyerek öğrenme stillerinin ders çalışma yöntemleri üzerindeki etkisini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin;

1. Öğrenme stilleri nedir?
2. Ders çalışma yöntemleri nedir?
3. Öğrenme stilleri ile ders çalışma yöntemleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu araştırma, öğrencilerin öğrenme stilleri ile ders çalışırken kullandıkları yöntemleri belirlemek olduğundan tarama yöntemine göre düzenlenmiştir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2009).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu Tokat il merkezinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve devlet okullarında öğrenim gören 5 ve 6. sınıfta okuyan 475 öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik bilgileri şu şekildedir. Öğrencilerin 230'u kız (%48,4) ve 245'i erkektir (%51,6). Araştırmaya katılan öğrencilerin 239'u (%50,3) 5. sınıf ve 236'sı (%49,7) 6. sınıf öğrencisidir. Ayrıca bu öğrencilerin 122'si (%25,7) özel okulda, 353'ü (%74,6) devlet okullarında öğrenim hayatını sürdürmektedirler.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanmasında iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Birinci ölçek olarak öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek üzere Cohen ve diğerleri (2002) tarafından geliştirilen “Öğrenme Stili Ölçeği (Learning Style Survey (LSS))” kullanılmıştır. Bu ölçek her 10 maddesi farklı bir öğrenme stilini ölçen toplam 30 maddeden oluşmaktadır. İlk 10 madde görsel (visual), diğer 10 madde işitsel (auditory), ve son 10 madde de kinestetik/dokunsal (kinesthetic/ tactile) stillerini ölçmektedir. İkinci veri toplama aracı olarak Bedir ve Çaycı (2013) tarafından bu araştırma için geliştirilen 25 maddeden oluşan, öğrencilerin çalışırken en çok kullandıkları

yöntemleri içeren anket kullanılmıştır. Anketin geçerliği ve güvenilirliği için uzman görüşüne başvurulmuş ve 3 farklı alan uzmanı ve 1 Türk dili uzmanında onay alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmanın verileri, 2013-2014 öğretim yılında Tokat merkeze bağlı 2 özel okul ve 6 devlet okulunda araştırmacının kendisi ve/veya gönüllü öğretmenler tarafından toplanmıştır.

Araştırmadan elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans, aritmetik ortalama, standart sapma ve Pearson korelasyon analizi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde bilgisayar paket programından yararlanılmıştır.

Bulgular

Çalışmanın bu kısmında veri toplama araçlarından elde edilen bulgulara yer verilmiştir. Veriler alt amaçlar çerçevesinde tablollaştırılıp yorumlanmıştır.

Tablo 1 - Öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stilleri dağılımı

<i>Öğrenme Stili</i>	<i>F</i>	<i>%</i>
Görsel Öğrenme Stili	229	48,2
İşitsel Öğrenme Stili	141	29,7
Dokunsal Öğrenme Stili	69	14,5
Karma Stil	36	7,6
Toplam	475	100

Tablo 1`de verilen bulgular ışığında öğrencilerin 229`u (%48,2) görsel öğrenme stiline sahiptir. Görseller öğrenenlerden sonra 141 öğrenci (%29,7) işitsel öğrenme, 69 öğrenci (%14,5) dokunsal ve 36 öğrenci (%7,6) karma stile sahiptir.

Tablo 2 - Görsel öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin tercih ettikleri çalışma yöntemleri

<i>Çalışma Yöntemleri</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>SS</i>
Görsel Yöntem	229	33,36	5,898
İşitsel Yöntem	229	20,98	3,027
Dokunsal Yöntem	229	16,86	2,457
Karma Yöntem	229	27,13	4,069
Bireysel Yöntem	229	45,97	6,938
Grupla Yapılan Yöntemler	229	52,27	6,658

Tablo 2'e bakıldığında görsel öğrenen öğrencilerin ders çalışırken yine görsel yöntemlere ($\bar{X}=33,36$) ağırlık verdiği görülmektedir. Görsel öğrenen öğrenciler kendi stilleri dışında en çok karma yöntemleri ($\bar{X}=27,13$) kullanmaktadırlar. Görsel öğrenen öğrenciler sırasıyla işitsel ($\bar{X}=20,98$) ve en az dokunsal ($\bar{X}=16,86$) yöntemleri kullanmaktadırlar. Görsel öğrenen öğrencilerin grupta yapılan çalışmalara ($\bar{X}=52,27$) bireysel çalışmalardan ($\bar{X}=45,97$) daha meyilli oldukları söylenebilir.

Tablo 3 - İşitsel öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin tercih ettikleri ders çalışma yöntemleri

<i>Çalışma Yöntemleri</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>ss</i>
Görsel Yöntem	141	31,13	6,273
İşitsel Yöntem	141	20,58	3,221
Dokunsal Yöntem	141	16,15	2,822
Karma Yöntem	141	26,64	6,212
Bireysel Yöntem	141	43,57	7,419
Grupla Yapılan Yöntemleri	141	50,94	8,828

İşitsel öğrenen öğrencilerin en çok kullandıkları ders çalışma yöntemi görsel stile ($\bar{X}=31,13$) ait yöntemlerdir. Bu öğrencilerin bir diğer çok başvurdukları ders çalışma yöntem ise karma yöntemlerdir ($\bar{X}=26,64$). İşitsel öğrenen öğrencilerin kendi stillerine uygun olduğu düşünülen ders çalışma yöntemleri kullanma ortalamaları ($\bar{X}=20,58$) üçüncü sırada görülmektedir. İşitsel öğrenen öğrencilerin en az kullandıkları yöntem türü ise dokunsal yöntemlerdir ($\bar{X}=16,15$). İşitsel öğrenen öğrenciler ders çalışırken grupta yapılan yöntemleri ($\bar{X}=50,94$) bireysel yöntemlere göre daha fazla ($\bar{X}=43,57$) tercih etmektedirler.

Tablo 4 - Dokunsal öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin tercih ettikleri ders çalışma yöntemleri

<i>Çalışma Yöntemleri</i>	<i>N</i>	\bar{X}	<i>ss</i>
Görsel Yöntem	69	29,84	6,635

İşitsel Yöntem	69	20,00	2,862
Dokunsal Yöntem	69	16,15	2,888
Karma Yöntem	69	25,64	5,025
Bireysel Yöntem	69	42,01	7,567
Grupla Yapılan Yöntemleri	69	49,62	7,658

Tablo 4'te dokunsal öğrenme stiline sahip öğrencilerin ders çalışma yöntemlerinin ortalamaları verilmiştir. Buna göre dokunsal öğrenen öğrenciler ders çalışırken en fazla görsel yöntemleri ($\bar{X}=29,84$) tercih etmektedirler. Dokunsal öğrenciler ders çalışırken işitsel yöntemlerden ($\bar{X}=20,00$) ziyade karma yöntemleri ($\bar{X}=25,64$) daha çok tercih etmektedirler. Dokunsal öğrenenler kendi stillerine uygun olduğu düşünülen yöntemleri ($\bar{X}=16,15$) en az tercih etmektedirler. Dokunsal öğrenen öğrenciler grupla yapılan yöntemleri ($\bar{X}=49,62$) daha fazla tercih etmektedirler.

Tablo 5 - Karma öğrenme stiline sahip olan öğrencilerin tercih ettikleri çalışma ders yöntemleri

Çalışma Yöntemleri	N	\bar{X}	ss
Görsel Yöntem	36	31,28	6,802
İşitsel Yöntem	36	21,07	2,716
Dokunsal Yöntem	36	16,58	2,929
Karma Yöntem	36	28,33	8,561
Bireysel Yöntem	36	44,14	7,649
Grupla Yapılan Yöntemler	36	53,13	9,824

Tablo 5'te verilen karma öğrenme stiline sahip öğrencilerin en fazla tercih ettikleri ders çalışma yöntemi görsel yöntemlerdir ($\bar{X}=31,28$). Bu tip öğrenenlerin bir diğer tercih ettikleri yöntem kendi stillerine uygun olduğu düşünülen karma yöntemlerdir ($\bar{X}=28,33$). Bu öğrenciler işitsel yöntemleri ($\bar{X}=21,07$) dokunsal yöntemlerden daha fazla tercih etmektedir. Bu tip öğrenen öğrenciler en az dokunsal stile ait yöntemleri ($\bar{X}=16,58$) tercih etmişlerdir.

Tablo 6 - Öğrencilerin öğrenme stilleri ile ders çalışma yöntemleri arasındaki ilişkiyi gösteren Pearson korelasyon matrisi

	<i>Görsel Yöntemler</i>	<i>İşitsel Yöntemler</i>	<i>Dokunsal Yöntemler</i>	<i>Karma Yöntemler</i>	<i>Bireysel Yöntemler</i>	<i>Grupla Yapılan Yöntemler</i>
Görsel	0,558**	0,425**	0,471**	0,398**	0,581**	0,505**
İşitsel	0,339**	0,286**	0,275**	0,267**	0,361**	0,325**
Dokunsal	0,131**	0,029	0,143**	0,101*	0,131**	0,113*

** p < .01 , * p < .05

Tablo 6`da öğrenme stilleri ve ders çalışma yöntemleri arasındaki korelasyona bakılmıştır. Buna göre görsel stilde bütün yöntemlerin orta düzeyde bir ilişkisi mevcuttur. İşitsel stile sahip öğrencilerin puanlarının görsel yöntemlerle, bireysel ve grupla yapılan yöntemlerle orta düzeyde pozitif bir ilişki varken, işitsel yöntemler, dokunsal yöntemler ve karma yöntemlerle zayıf bir ilişki sahiptir. Dokunsal stile sahip olan öğrencilerin puanları ise bütün yöntemlerle zayıf bir ilişkiye sahiptir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmaya katılan öğrencilerin öğrenme stilleri bakımından en fazla görsel stile sahip olanlar, daha sonra işitsel, dokunsal ve en az da karma stile sahip olanlar olarak sıralanmaktadır. Bu sonuç literatürde var olan çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Poyraz, Gülten ve Soytürk (2011) çalışmalarında öğrencilerin en fazla görsel öğrenme stiline sahip olduklarını bulmuşlardır. Demir (2010) 9. sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışmada öğrenme stilleri arasında öğrencilerin en fazla görsel öğrenme stiline toplandıklarını belirlemiştir. Bu sonuçların yanı sıra farklı öğrenme stillerinin en fazla sahip olduğuna dair sonuçlar da bulunmuştur. Ocepik, Bosnić, Šerbec ve Rugelj (2013) çalışmalarında öğrencilerin daha çok işitsel öğrenme stiline toplandıklarını belirlemişlerdir. Bu sonuç öğrencilerin daha çok görerek öğrendiğini ortaya koymaktadır. Bu durumda öğretmenlerin derslerini görsel öğelerle ve materyallerle donatması önemli hale gelmektedir. Bu yolla bu dönemdeki öğrencilerin somut varlıkları kavramakta zorluk çekmeleri engellenebilir. Ayrıca araştırmaya konu olan öğrencilerin yaşları itibarıyla Piaget`nin somut işlemler döneminde olması da görsel öğrenme stiline sahip öğrencilerin çok çıkmasının bir diğer sebebidir.

Çalışmanın bir diğer sonucu ise öğrencilerin ders çalışırken kullandıkları yöntemler bakımından görsel, işitsel, dokunsal ve karma öğrenme stiline sahip bütün öğrencilerin görsel stile uygun olan yöntemleri en çok tercih etmeleridir. Görsel öğrenen öğrencilerin yöntem tercihleri görsel, karma, işitsel ve dokunsal şeklinde sıralanmaktadır. İşitsel öğrenenler öğrencilerin yöntem tercihleri görsel, karma, işitsel ve dokunsaldır. Dokunsal öğrenen öğrencilerin yöntem tercihleri görsel, karma, işitsel ve dokunsal şeklindedir. Karma öğrenen öğrencilerin yöntem tercihleri ise görsel, karma, işitsel ve dokunsaldır. Araştırmanın sonuçlarından görülüyor ki bütün öğrenenler aslında öğrenme stilleri ne olursa olsun aynı sıralamada tercih yapmışlardır. Öğrencilerin öğrenme stilleri ile ders çalışma yöntemleri arasındaki korelasyonlarda görsel öğrenme stiline sahip öğrencilerin bütün yöntemlerle orta düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu ve dokunsal stile sahip olanlarınsa bütün yöntemlerle zayıf düzeyde bir ilişkiye sahip olduğu ortaya çıkmıştır. İşitsel stile sahip öğrencilerin ise görsel yöntemler, bireysel yöntemler ve grupla yapılan yöntemlerde orta düzeyde; işitsel yöntemler, dokunsal yöntemler ve karma yöntemlerle ise zayıf düzeyde bir ilişkiye sahiptir. Görsel öğrenen öğrencilerin bütün yöntemlerin içerisinde en azından yazılı bir kaynak bulabildikleri veya yazarak çalışma imkânına sahip oldukları için bütün yöntemlerle orta düzeyde bir ilişki kurulabilir. Dokunsal stile sahip olan öğrenciler için herhangi bir harekete dayalı faaliyet her yöntemin içinde bulunamayacağı için bu öğrencilerin çalışma yöntemleri ile ilişkileri zayıf olarak belirlenmiştir. İşitsel öğrenen öğrenciler grupla yapılan çalışmalarda daha fazla konuşma imkânına sahip oldukları için bu öğrenme stiline sahip öğrencilerin puanları orta düzey olarak elde edilmiş olabilir.

Öğrencilerin nasıl öğrendikleri her öğretmenin bilmesi ve dikkat etmesi gereken bir konudur. Öğretmenlerin ders işledikleri sınıftaki öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemesi dersin verimi için önemli bir faktördür. Öğrencilerinin öğrenme stillerini bilen öğretmen dersini bu bilgi doğrultusunda planlayarak yürütür. Yapılan çalışmada öğrencilerin en çok görsel öğrenme stiline sahip olduğu bilgisi mevcuttur. Öğrencilerin tercih ettikleri yöntemlerde de görsel yöntemler ağır basmaktadır. Bu duruma geleneksel eğitim anlayışına bağlı olarak derslerin ders kitaplarından ve yazı tahtasında işlenmesinin öğrencileri bu yola sevk etmiş olabileceğidir. Bu durumda öğrencilerin öğrenme stilleri belirlendikten sonra bu bilgi onlarla paylaşılıp onlar için en doğru yöntem stilleri, sahip oldukları öğrenme stillerinin özellikleri, öğrenme stillerine göre öğrenmek için doğru adımlar gibi konular hakkında bilgilendirilebilir. Öğrencinin ders çalışma yöntemi ne kadar kendi öğrenme stiline uygun olursa başarısı da o kadar artış gösterecek ve öğrenmeden ve çalışmaktan keyif alır hale gelecektir. Bu konuyla ilgili

G.BEDİR-D.ÇAYCI

ÇAKÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi/ Journal of Institute of Social Sciences

Cilt/Volume: 8, Sayı/Number:1, (Nisan/April 2017): 67-81

araştırmalar farklı illerde ve farklı sınıf düzeylerinde de yapılarak araştırmanın genellenebilirliği arttırılabilir.

Kaynakça

- Altun, S., & Çolak, E. (2011). Öğrenme Kuramları. S. Fer içinde, *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (s. 16-65). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Babadoğan, C. (2011). Stil Temelli Öğretim. B. Duman içinde, *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (s. 265-314). Ankara : Anı Yayıncılık.
- Bahar, M. (2009). The Relationships Between Pupils' Learning Styles and Their Performance in Mini Science Projects . *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri* , 31-49.
- Barut, Y. (2011). Davranışçı Öğrenme Kuramları. B. Oral içinde, *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (s. 39-60). Ankara: Pegem Akademi.
- Bayrak, B. K., & Bayram, H. (2012). Web Ortamında Probleme Dayalı Öğrenme Yönteminin Farklı Öğrenme Stiline Sahip Öğrencilerin Akademik Başarılarına Etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* , 479-497.
- Bilasa, P. (2011). Öğrenme Stilleri ve Stil Odaklı Öğretim Tasarımı. S. B. Filiz içinde, *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (s. 205-231). Ankara: Pegem Akademi.
- Cohen, A.D. (2002). Preparing teachers for Styles-and Strategies Based Instruction, in V. Crew, C. Davison, ve B. Mak (Eds. 49–69). *Reflecting on language in Education*. Hong Kong: Centre for language in Education.
- Demir, R. (2010). Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Çoklu Zeka Alanlarının İncelenmesi. (Yükseklisans Tezi) Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demirel, Ö. (2011). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Deniz, S. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Çalışma Alışkanlıklarının Analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* , 287-302.
- Dunn, R. ve K. Dunn. (1993). *Teaching Secondary Students Through Their Teaching Secondary Students Through Their Individual Learning Style Practical Approaches for grades 7-12*. Boston: Allyn and Bacon.
- Erden, M., & Altun, S. (2006). *Öğrenme Stilleri*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Fer, S. (2011). Öğrenme Stilleri ve Stil Odaklı Öğretim Tasarımı. S. Fer içinde, *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (s. 199-216). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Hesapçioğlu, M. (2011). *Öğretim İlke ve Yöntemleri Eğitim Programları ve Öğretim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Jonassen, D. H., & Grabowski, B. L. (1993). *Handbook of Individual Differences, Learning & Instruction*. Hillside, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publisher.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Kaya, A., Bozaslan, H., & Durdukoca, Ş. F. (2012). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ile Ders Çalışma Alışkanlıkları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi . *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* , 131-146.

Kolb, D. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Prentice-Hall

Ocepek, U., Bosnic, Z., Serbec, I. N., & Rugelj, J. (2013). Exploring The Relation Between Learning Style Models and Preferred The Multimedia Types. *Computers & Education* , 343-355.

Oral, B., & Avanoğlu, Y. (2011). Öğrenme Stilleri ve Öğrenme Stili Modelleri. B. Oral içinde, *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (s. 251-280). Ankara: Pegem Akademi.

Poyraz, C., Çağırğan Gülten, D., & Soytürk, İ. (2012). Öğrenme Stillерinin İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Başarısı Üzerine Etkisi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* , 1-11.

Şen, H. Ş. (2011). Öğrenme Öğretme Stratejileri. S. B. Filiz içinde, *Öğrenme Öğretme Kuram ve Yaklaşımları* (s. 97-114). Ankara: Pegem Akademi .

Yetim, H. (2011). Öğrenme Stilleri. Ş. Tan içinde, *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (s. 203-261). Ankara: Pegem Akademi.

Yıldırım, A., Doğanay, A., & Türkoğlu, A. (2000). *Okulda Başarı İçin Ders Çalışma ve Öğrenme yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.